Medzinárodný deň elektroodpadu: Zásuvky slovenských domácností skrývajú poklady aj hrozbu

Bratislava, 12. októbra 2026 – **Pri príležitosti Medzinárodného dňa elektroodpadu (14. októbra) vyzýva organizácia zodpovednosti výrobcov SEWA na jesenné upratovanie v domácich zásuvkách. Staré telefóny, nefunkčné káble či nepoužívané malé spotrebiče v nich často zbytočne zapadajú prachom, končia v bežnom komunálnom odpade alebo v rukách nelegálnych výkupcov. S blížiacim sa obdobím Pamiatky zosnulých navyše upozorňuje aj na špecifický druh odpadu – nefunkčné LED svietniky a vybité batérie z plastových sviečok, ktoré rovnako patria do triedeného zberu.**

Rýchlo rastúci prúd odpadu

Elektroodpad patrí medzi najrýchlejšie rastúce druhy odpadu na svete. Podľa poslednej publikovanej správy Global E-waste Monitor, ktorú vypracoval Inštitút OSN pre výcvik a výskum (UNITAR), dosiahla celosvetová produkcia v roku 2022 rekordných 62 miliónov ton elektroodpadu. Podľa odhadov OSN pre rok 2026 toto číslo naďalej stúpa a globálne sa vyprodukuje už viac ako 68 miliónov ton elektroodpadu.

Rovnaký trend vidíme aj na Slovensku. Ako ukazujú údaje Ministerstva životného prostredia SR, v minulom roku sa na slovenský trh uviedlo približne 96 361 ton nových elektrozariadení. V rovnakom roku sa vďaka fungujúcemu systému zberu podarilo zozbierať a odovzdať na odbornú recykláciu 57 796 ton elektroodpadu. Určitý objem starých spotrebičov a batérií však stále ostáva mimo oficiálneho systému – časť zapadá prachom v zásuvkách, časť končí v komunálnom odpade a časť v rukách nelegálnych zberačov, tzv. kožkárov.

„Oficiálny zber na Slovensku funguje dobre, no stále narážame na to, že si ľudia nefunkčnú elektroniku odkladajú doma, vyhadzujú ju do zmesového koša alebo ju odovzdávajú nelegálnym podomovým výkupcom. Pri vyhodení do komunálneho odpadu

hrozí únik nebezpečných látok či požiar. Neautorizovaní zberači zas zo spotrebičov vyberú len to, čo sa im hodí, a zvyšok často skončí v prírode. Elektroodpad nie je bezcenné smetie, ale zdroj kovových a plastových surovín. V oboch prípadoch tak prichádzame o cenné suroviny, ktoré by sa dali opätovne využiť," hovorí **Jozef Kozák, výkonný riaditeľ SEWA**.

Pravidlo troch krokov: Opraviť, darovať, odovzdať

Správny postup pri vyradení elektroniky má jasné poradie. Ak starý telefón, tablet či kávovar stále funguje, najrozumnejšie je posunúť ho ďalej – darovať ho v rodine, známemu alebo charite. Pri nefunkčných spotrebičoch zas často stačí drobná oprava v servise.

Ak už zariadenie nie je možné opraviť ani využiť, patrí výhradne do triedeného zberu. V žiadnom prípade by nemalo skončiť v bežnom kontajneri na komunálny odpad, kde predstavuje environmentálne aj bezpečnostné riziko. Pre verejnosť je na Slovensku k dispozícii niekoľko bezplatných možností, ako starú elektroniku a batérie správne odovzdať:

- **Predajne elektrotechniky:** Drobný elektroodpad do 25 cm môžu obyvatelia bezplatne odovzdať bez povinnosti nákupu nového spotrebiča. Väčšie elektrospotrebiče v predajni bezplatne prevezmú pri kúpe nového spotrebiča rovnakého druhu – napríklad starú práčku pri kúpe novej.
- **Zberné dvory:** Malé aj veľké domáce spotrebiče môžu obyvatelia celoročne odovzdávať na mestských a obecných zberných dvoroch.
- **Zberné boxy a novinka BaterkoŽrút:** Použité prenosné batérie z ovládačov, hračiek, ale aj z plastových sviečok a svietnikov patria do vyhradených boxov v elektropredajniach a prevádzkach, kde ponúkajú nové batérie. Novinkou organizácie SEWA je inteligentná zberná nádoba BaterkoŽrút, ktorá vďaka oceľovej konštrukcii a tepelnému senzoru zaisťuje maximálnu bezpečnosť pri zbere. Nájdete ju v predajniach TPD (Zvolen a Bratislava-Petržalka), v predajniach NAY (Bratislava: Bory Mall, Danubia OC, Eurovea, Central, Nivy, Avion a Zlaté

Piesky) a v predajniach Electronic Bros (Krompachy), Elektro Satina (Sereď), RM Elektro (Nové Zámky) a Bleskospol (Topoľčany).

- **Do BaterkoŽrúta patria:** bežné tužkové (AA, AAA), gombíkové a malé nabíjateľné batérie z domácich spotrebičov či hračiek.
- **Do BaterkoŽrúta nepatria:** autobatérie, batérie z e-bicyklov, poškodené či nafúknuté batérie, celé spotrebiče, káble ani nabíjačky.

Jesenné upratovanie v zásuvkách

Medzinárodný deň elektroodpadu je ideálnou príležitosťou prejsť si odkladacie priestory doma či v kancelárii. V skriniach a zásuvkách sa často hromadia nefunkčné káble, vybité batérie či staré mobily. Blížiace sa obdobie Pamiatky zosnulých zároveň pripomína aj drobnú elektroniku či batérie z plastových sviečok, ktoré po doslúžení taktiež patria do triedeného zberu.

„Najjednoduchší krok, ktorý môže urobiť každý z nás, je spraviť si krátku revíziu doma. Ak nájdete nepoužívanú elektroniku, spýtajte sa sami seba, či ju ešte viete využiť alebo podarovať. Ak je nefunkčná, zoberte ju pri najbližšej návšteve obchodu alebo zberného dvora so sebou. Správnym odovzdaním dávate materiálom druhú šancu a chránite naše životné prostredie,“ dodáva Jozef Kozák.

O spoločnosti SEWA, a.s.

SEWA, a.s. je autorizovanou organizáciou zodpovednosti výrobcov. V roku 2005 ju založili výrobcovia združení v Asociácii dovozcov audiovizuálnej techniky (ADAT) a v IT Asociácii Slovenska (v ITAS).
V roku 2025 počet klientov SEWA prekročil hranicu 1 000. Ponúka im one-stop shop riešenie aj pre elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly a neobalové výrobky, a to na Slovensku i v rámci EÚ, prostredníctvom European Recycling Platform (ERP). Hlavným cieľom SEWA je zabezpečiť plnenie legislatívnych povinností výrobcov a dovozcov elektrozariadení v oblasti zberu, odvozu a recyklácie elektroodpadu. Klientom poskytuje administratívnu podporu, vrátane poradenstva v oblasti odpadovej legislatívy. SEWA sa od roku 2014 podieľa aj na vzdelávaní v oblasti eko-výchovy, prostredníctvom vzdelávacích projektov určených pre deti a mládež.